

3 1761 06632548 1

Pier. Herold.

BRIEF

PN

00 47792

VILHELM HEROLD

ANDET OPLAG

VILHELM HEROLD

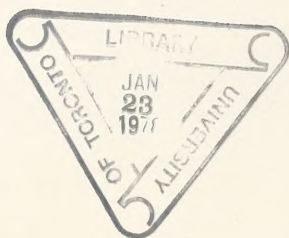
1893—1915

*Stemningen —
ikke blot Stemmen.*

Vilhelm Herold.

KØBENHAVN
ERSLEV & HASSELBALCH
FOR NORGE: SCHETELIGS BOGHANDEL
KRISTIANIA

BILAGSBILLEDET TEGNET AF
VALDEMAR ANDERSEN
PAPIRET LEVERET AF L. LEVISON JUN.
KLICHEERNE LEVERET AF
DANSK REPRODUKTIONSANSTALT
S. L. MØLLERS BOGTRYKKERI

brief
PH
0047792

Digitized by the Internet Archive
in 2010 with funding from
University of Toronto

Vilhelm Herold som Sanger

Naar det kgl. Teater nu har fejret Vilhelm Herold paa en saa smuk Maade ved endnu en Gang at lade os se ham i et saa stort Antal af hans bedste Roller, saa er det, som om det vil sige til os: søg nu at omfatte i et stort Resumé hele Herolds Virken, og I vil faa et uforglemmeligt Indtryk af, hvor skøn, hvor helstøbt og hvor mangesidig hans Kunst har været. Og i Sandhed: lader vi Tanken glide tilbage og søger at mane alle de skiftende Skikkelser frem for os, da har vi en lignende Følelse, som naar vi træder ind i en lys og skøn Billedhal, hvor alle Kunstværkerne i ophøjet Røser paa os, der i en Følelse af Aandens Nærhed uvilkaarlig taler sagtere og mere afdæmpet.

Og hvad er det saa, der har gjort Herolds Kunst saa enestaaende? Man har anmodet mig om at skrive om Herold *som Sanger*, men hvor er det muligt at skildre Sangeren uden i Forbindelse med Skuespilleren og omvendt. Det er jo netop Herolds eminente Evne til at forene *begge* Egenskaber, der har gjort ham i Stand til, ud af Roller, som er saa velkendte og behandlede af an-

dre over hele Verden, at skabe Skikkelser af en saa plastisk Skønhed, af en saa menneskelig Sandhed og egenartet Personlighed, at de ingensinde vil kunne glemmes.

I begge de nævnte Egenskaber har han i Forhold til andre gaaet mærkeligt lidt „i Lære“, — ja, jeg tror endog, at der har været Tider, hvor han kunde paafaldende lidt af, hvad der i Musik kan „læres“. Jeg husker saaledes, — hvad han maaske selv har glemt —, at jeg engang i Begyndelsen af Halvfemserne har haft den Ulykke at komme til at „kassere“ ham; det drejede sig om et Parti i et engelsk Værk for Soli, Kor og Orkester, som skulde gives i den af mig dirigerede „Koncertforening“. Jeg havde lagt Mærke til den udmærkede Stemme — Herold sang dengang i Musikforeningens Kor —, men da jeg ved at prøve med ham ikke syntes, han lærte hurtigt nok, opgav jeg ham; nu staar det for mig som en utilbørlig Profanation, for hvilken jeg haaber, at han giver mig Absolution! — Baade som Sanger og som Skuespiller har han for en stor Del lært sig selv ved at iagttage og ved

selv at udarbejde og opøve. Ganske vist har han en kortere Tid haft Lærere baade her (afd. Prof. L. Rosenfeld og kgl. Skuespiller P. Jerndorff) og i Udlandet (Devillier og Sbriglia i Paris), men Sangens Gave og de fysiske Betingelser har ligget hans Aladdin-Natur saa nær og fuldt færdig, at hvad der navnlig i vokal og tonal Uddannelse, i Tekstbehandling og Frasering ofte kan volde andre store Vanskeligheder, har været ham som en Leg. Og just denne mærkelige Letthed har forlenet hans Sang med en Charme af saa betagende Art, at den baade herhjemme og overalt i Udlandet, hvor han har ladet sig høre, har kunnet besejre alle.

Men endnu et Moment har utvivlsomt bidraget mægtigt til hans sanglig-dramatiske Storhed: hans musikalske og personlige Intelligens. Naar Herold

synger, har han af Naturen en fuldkommen klar Følelse af den paagældende Musiks indre harmoniske Struktur

og af det Forhold, i hvilket hans Melodi eller Replik staar til denne. Jeg erindrer, at jeg i sin Tid har prøvet hans musikalske Intelligens ved i al Stilhed at forandre de ham ledsagende Harmonier; øjeblikkelig har han gjort Indsigelse og kunnet paa-pege Forandringen. Men det er just denne harmoniske Lydhørhed, der bringer ham til i sin Sang stedse at træffe den rette Accentuering og Frasering, til at opspare paa rette Sted og til andre Tider at ødsle med sin skønne Stemme.

HEROLD I. „LOHENGRIIN“

Og hvad medbringer han saa ikke af personlig Intelligens, af dramatisk Instinkt og Evne til fuldt at hengive sig saavel i milde, inderlige og alvorsfulde Stemninger („Evangeliiemanden“), som i de

mest ildfulde og lidenskabelige Situationer. Og endelig sidder han inde med en enestaende Evne til at forstaa Komponisternes Tanker og træffe disses mindste Vink. Maaske er det en vis Arrogance, naar Komponister almindeligvis ikke tiltror Sangerne, at disse i et

Værk skulde kunne paapege og belære dem om Detailler af musikalsk-æsthetisk Natur, som Komponisten ikke har lagt Mærke til, men jeg maa for min Del indrømme, at jeg flere Gange er blevet belært af Herold i saa Henseende. Jeg erindrer saaledes, at i den sidste Scene af „Carmen“, hvor Don José lister sig med Katte-

fjed rundt om Scenen, grusomt legende med sit Bytte, inden han styrter sig over det, — dér viste Herold mig, at Bizet aldeles utvivlsomt har ment dette med den af ham skrevne hastige, og dog lurende

Basfigur, der som Lyden af Vilddyrets slatne Poter ledsager hele denne Scene. — Og hvilken romantisk og poetisk Glands,

hvilken Erotik formaar han ikke at kaste over Scenen! Hvem kan nogensinde glemme Havescenen i „Faust“, Nattescenen i „Romeo“, hans Radamés i „Aida“, hans Pedro i „Dalen“, Rodolphe i „Bohème o. s. v., alle disse Figurer, hvoraf hver enkelt vil staa i vor Erindring med sin egenartede, skarpe Profil og sin selvstændig digtede Karakter.

Men har vi saa vandret hele denne herlige Billedhal igennem og stille beundret disse mange Skikkelser, der alle straalere af

Aand og Sandhed, saa kan vi kun sende vor Tak og Hyldest til den, der skabte dem, og paa denne hans Festdag sige ham, at alle kunstelskende Danske i deres Hjerter stedse vil gemme Navnet
VILHELM HEROLD.

VILHELM HEROLD I „CARMEN“

Otto Halling

VILHELM
HEROLD
I
„FAUST“

FOTOGRAFERET
DEBUTAFTENEN
d. 10. FEBRUAR
1893

Vilhelm Herold er helt igennem Kunstner, og mangesidig Kunstner. Han har ikke blot den navnkundige, lyse Stemme, der gør Øret og Sindet vel; men han er som Sanger digterisk og dramatisk begavet, sand Skuespiller, sand Menneskeskaber. Han sidder inde med Karakteristikens Hemmeligheder; han karakteriserer i Bronze som i Vellyd giver i Plastik som i Musik hver Personlighed dens udprægede, sikkert opfattede Fysiognomi.

Alfred Brandes

Vilhelm Herold som Skuespiller

En Dag for mange Aar siden kom der springende ind i min Stue en ung Matros med et lyst, aabent, straalende Ansigt og vilde synge for mig. Han hed Vilhelm Herold. Han var Kommune-lærer og aftjente sin Værnepligt som Matros. Han sang. Stemmen var ikke særlig stor, men af en ganske ejendommelig, bedaarende Charme. Jeg tilbød at synge med ham. Et Par Aar arbejdede vi sammen. Men naar han kom til mig, havde han undervist 6 å 8 Timer i Kommuneskolen, og hans Hals var træt. Ikke underligt, at der ingen Styrkeudvikling kom i Stemmen. Han sang nydeligt Romancer, ogsaa større Ting, der ikke krævede særlig Kraftudfoldelse, og jeg indstillede ham til Prøve paa Teatret. Han blev *ikke* antaget. Man fandt Stemmen for lille, og

navnlig fandt Teatrets daværende Chef hans Ydre *umuligt* for Scenen; han havde

for at tage sig godt ud ladet sit meget lyse Haar klippe ganske tæt, og det klædte ham unægtelig ikke.

Hvordan han saa kom til at synge med Leopold Rosenfeld, der ved sine Forbindelser med flere Rigsmænd elskværdigt skaffede ham Eksistensmidler, saa han kunde opgive sin Skoleundervisning og ganske kaste sig over Sangen, og hvordan hans Stemme under disse forbedrede Forhold og under Rosenfelds Vejledning udfoldede sig til langt større Kraft, saa han omsider blev antaget ved Teatret og kom til at debutere som Faust, hvor han straks gjorde stor

VILHELM HEROLD, som Faust.

Lykke, er velbekendt.

Men samtidig med at jeg sang med ham, læste jeg med ham, ikke Roller,

men dansk Prosa og Vers. Det var vidunderligt. De Frø, der faldt i denne friske Muld, skød op og satte Blomst i et Nu, som i Eventyret. Ordene blev straks levende i hans Mund, fik Farve og Duft. Der aabenbarede han første Gang den Evne, der siden har præget al hans Kunst: den dybe Indtrængen og Indleven i Ordet, den inderlige Opgaaen i Digtingens Sjæl, den ærlige og sunde Søgen efter det personligt menneskelige bag Ordene, som lod ham finde det rette Udtryk for deres Tanke og Stemning, og som saaledes smeltede sammen med hans eget Indre, at han fuldtud levede, hvad Digteren havde tegnet, netop alt det, der sker med den virkelige Skuespiller. Men det eventyrlige var, at det ikke fremkom i en Udvikling efterhaanden; det var der straks. Denne Leven i Ordet tog han med i sin Sang, han forbandt den med en ligesaa inderlig Leven i Musikken, og de blev til en Enhed. Musikens Aand fyldte og bar hans Tone, mens Ordet gav Tonen Farve og Karakter. Og da han ejede saa skønne Toner, og hans Stemmes Charme kastede gylden Glans baade over Toner

HIEROLD I „BAJADSER“

og Ord, mens han tillige i sin Skikkelse, i dens Skønhed og Særpræg, støttet af hans plastiske Sans for Bevægelsen, af hans maleriske Sans for Maskering og Kostume, i alt det Ydre *var* den ideale Personifikation af Digterens og Komponistens tænkte Billede, hvad Under da, at han for alle os, der saa og hørte ham, blev den gudbenaadede Skuespiller - Sanger, for hvem vi jubeled, og for hvem vi bøjede os i taknemlig Beundring. Dramatisk Instruktion har han aldrig faaet. Han har ikke behøvet den. Da han skulde debutere som Faust, viste han mig en Dag inde i et Hjørne af Kapelmesterens Syngeskole, hvor der kun er knap Plads, da det store Flygel fylder det meste af Rummet, en enkelt Scene, og spurgte mig, om det kunde gaa. Jeg kunde ikke finde noget at rette. Alt var harmonisk, ægte og sandt. Han er saa sund, saa ren i sin Smag, saa fri for Affektation, saa klog og intelligent, saa frodig i sit Lune, saa ædel og saa stærk i sin tragiske Følelse, at han kan spille i fuld Hengivelse paa sit naturlige Instinkt, han træffer aldrig ved Siden af. Ikke, at han ikke har arbejdet. Jo, flittig har han været,

men paa sin egen Maade. I Arbejdet paa den dramatiske Fremstilling har han kun behovet energisk at fordybe sig og indleve sig i Opgaven; saa formede den sig let for ham, som Leret i hans Haand, naar han modellerer. Hans modtagelige Natur har, tildels vel ubevidst, indsuget Kundskab og Erfaring af Alt, hvad han har set og hørt og opfattet i sit Liv.

Det har dannet hans Aand, udviklet hans Evner, skænket ham al den rige Menneskekundskab og Menneskeforstaaelse, som har givet sig Udtryk i hans Kunst. Hvorfra har han dog faaet al den Kultur, den Viden, han virkelig ejer? Ligesaa meget ved interesseret at drage Belæring af de Mennesker, han er kommen i Berøring med, tror jeg, som gennem videbegærlig Læsning og Studium. Men som i sin kunstneriske Udvikling er han let og hurtigt kommet til det, og det er kommet til ham, som Vækst, som Blomstring, som Sol og Luft og Væde kommer til Planten og indsuges med Begær af alle dens aabne Porer.

Nu staar han paa sin kunstneriske og menneskelige Udviklings Højde — og nu vil han bryde af. Det er stolt — og det er

smerteligt, vel baade for ham og for os. Men hvor har hans Kunstnerbane dog været lykkelig! En straalende Kongefærd fra Sejr til Sejr! Nu afslutter han den med et Triumftog, hvor han for sidste Gang lader dem leve for vore Øjne, alle de her-

lige Skikkelser, han har skabt. Og saa sker det vidunderlige: de lever fuldkomnere end nogensinde. Med en Hengivelse, inderligere og dybere end nogensinde, med en Energi og Liden-skab, stærkere end nogensinde, med en Beherskelse, større end nogensinde, med en Rigdom i Udtrykket, finere og mangfoldigere end nogensinde, ung i Sjæl og Legeme, i Sang som i Spil, viser han os dem for *sidste*

Gang. Han kan pege paa dem og sige med Stolt-hed: Se, det har jeg villet, og det har jeg kunnet; men jeg vil

ikke dale; derfor skal det være slut nu!

Og vi vil svare: Ja, den Guderne elsker, lader de dø ung. Som Scenens Kunstner dør du nu for os; men Guderne lader dig leve videre, ikke blot i dit Ry og dit stolte Minde, men ung paany i en anden Kunst, hvor der er nye Sejre at vinde!

HEROLD I „CAVALIERIA RUSTICANA“

Herold I

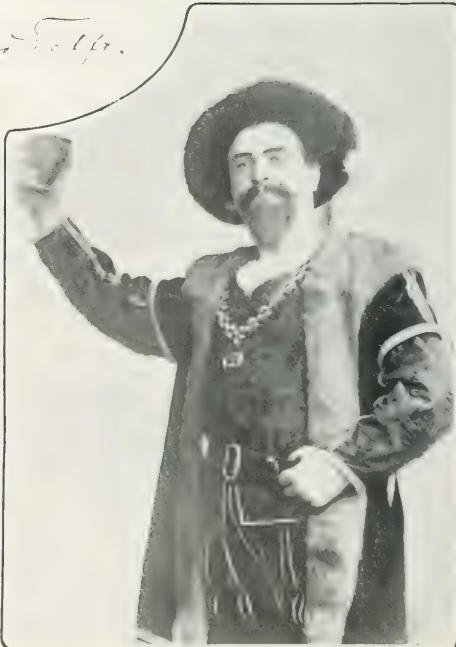

Da for „Vilandaka“ du Seiren vandt
ved dine Toner stemningsfulde Pragt,
da tolte man, du var vor Kunsts Aladdin,
som med de største Magter stod i Pragt.

Leif og Folke.

„VILANDAKA“
„OLUF“

„ALADDIN“
„DYVEKE“

*Salg den,
som uskyldig lider*

HEROLD I „EVANGELIEMANDEN“

Johanna

Liebe dir. - Danken sehr. Martha
 Ge. ma. de. w. g. k. g. m. t. -
 k. f. t. d. e. v. a. l. l. e. -
 T. k. l. e. n. v. s. k. f. l. e. n. v. s. T. u. s. t. e. n. d. e. g. !

Dear Friend
 Yours of 10th inst.

Konsumierung Herald
Jack für den 7. Juni
da ist Kunst - dramatische
-ausgabe
den - hängende
Klausur - Permutation

Der gives mig Adgang til Livet
 som et ut veje, der, naar Lethet
 Verold, hvad jeg holder i dette Hjerte,
 men vi skal skilles fra den som
 men, for nu har jeg brugt en hel
 Stof, eller ogsaa har jeg kun
 enkle Døds: Hver og Hver
 Tak Men den siger jeg af Hjerte
 Deres hengivne
 M. M. M. M.

Min Hyldest til den
gemalte Herold:

Unwandelb.
Unmangelb.
unregelm.
Unverderblich Toni Heringer

Sie Wilhelm Herold

Handwritten musical score for 'Sie Wilhelm Herold'. The score is written on two staves, both in treble clef. The key signature has one sharp (F#), and the time signature is 2/4. The music consists of eighth and sixteenth notes, with some rests. There are some markings above the notes, possibly indicating fingerings or dynamics. The handwriting is in ink on aged paper.

skyldest, tak, misser!

Zohant Alvarson

Dear George I have all the foregoing lot,
 Your second *Prædication* has been sent me I am happy to
 hear of it. I hope you have been
 "let off" as you say. "all the long afternoon" as you say.
 Yours faithfully
 Wm. J. Harris.

Kære Hustru!
Tak fordi De har givet
Borgmesteren 1865 af
Hjemslyst.

W. H. H. H.
9/15/1915

Sorex longicauda
Richardsoni

My dear friend,

I have just received your letter

I am very glad to hear from you

Yours truly,

John F. Kennedy

Vox Heroldi -
Amor populi
J. Knier-Nielsen.

I disse Tider tales saa
meget om Lier og Skovlag
jeg bilser Manden, der
altid omst Lier
Anna Ariche

*Dem Dänischen Camerado
erwien Dank für
LOLA AITOT DE PADILLA
als das Schöne was
er uns durch seine
Kunst gegeben!*

[illegible][illegible][illegible]

 Tjilbaram is not
quite comfortable
but for Hattergal. Poor
dear singer and singer. I say
is dear better some more of it.
Hearst! Don't be in, singing Tjilbaram
Michael Archer

Ungdom og Manddom
i en sjælden skøn Forening
er det ikke Din Kunsts Kendemærke?
Saa man Dig som Yngling, var Du altid Mand tillige.
Saa man Dig som Mand, var Du altid Yngling endnu.

Karl Mantzius

„KONGE FOR EN DAG“
„JOLANTHE“

„PIRUELSKERN“
„OTHELLO“

Seldent var som hos
Vilhelm Herold Sangens Gave
forenet med Hættets iriske Trang
til at hænges sig til Tonernes Magt
og med Karakterfremstillingens store Kunst

Harriet Hiffley

„DEN STUMME I PORTICI“
„BOHÈME“

„ROMEO OG JULIE“
„TOSCA“

HEROLD
I KAMMERATERNES
KREDS

I DET
KGL. TEATERS
SKUESPILLERFOYER

Tak for godt Kammeratskab.

Edvard Jørgensen

Lise Rør

Johanne Brün

Adolf Ebbsted

Emilie Jacobsen

Nils Hansen

Johanne Jacobsen

Albert Wiborg

Lilly Lamprecht

Margarete Jørgen

Emil Ebb-Jacobsen

Jarl Nielsen

Max Nielsen

Emil Jacobsen

Jørgen Nielsen

Mjølhusen

Helge Nisfus

Emilie Jacobsen

Emilie Herich

Siger Tak fordi de gaa,
 men Tak for hvor en Gæst,
 de glædede mig med Dens
 Gæst.

Siger
 Prinsesse af Danmark

I bringer Dem en
 Tak for de mange
 lykønskninger, som De har
 det os med Dens Gæst
 og Dens Hustru.

Prinsesse af Danmark
 Prinsesse af Danmark

Giv H. Hylt Kammermand Herde
 De hører, de sang og de smukt.
 Dens Ange.

Hjertelig Tak for de
 mange gode Tænk
 Dens Hustru har. bered mig
 Prinsesse af Danmark

Jeg vil altid minde Dem
 for med Gode haande her
 i Skæbningen som efter den
 Højskole som den Tid
 og lad disse staa i mine bøger
 som en minde for den Tid
 som vi i alle de Gode
 og alle de Gode Gæster
 og alle de Gode Gæster
 og alle de Gode Gæster

Min hjertelige Tak for alle de
 mange gode Tænk
 som De har med Dens Hustru
 og alle de Gode Gæster
 og alle de Gode Gæster
 og alle de Gode Gæster

*Lykkelig den Sanger som
behåller sin verson for sig selv.*

Auf Linthierg

„AIDA“
„LA TRAVIATA“

„WESTERSANGEREN I NURNBERG“
„SAUL OG DAVID“

At have været den „første Sanglærer“
for Jelling Sammenkomsts „berømteste Bleg“
regner jeg for en af mit Livs største Oplevelser.
Altid strålende glad, kedtrende og fræfende har
deres De som Ungersvend i den gamle Kongestad,
og saa Aftenen efter kom De som ferende Sanger,
kære Helga! og gav Koncert til Forde for Hærene
paa Jelling Kongeløse, Hærborg Tak og Hæsen!
Deres hengene

K. H. Kristjansen

„WILHELM“
„REINHOLD“

„TROUBADUREN“

Chas. L. Brown

There are two houses

Très heureux de m'associer a la belle manifestation de sympathie, faite en faveur de mon ami Herold, l'excellent chanteur, dont j'ai si souvent apprécié la grande intelligence artistique, au cours des études qu'il a poursuivies avec moi, a Paris, en 1904.

Paris le Fevrier 1915.

E. Gignol

In seinem 50. Geburtstag wünsche ich Herrn Herold alles Gute. Er ist einer der interessantesten und liebeswürdigsten Künstler, die ich kennen gelernt habe und ich habe das Glück ihm seit Jahren freundschaftlich näher zu sehen. Mag er nun auch von der Bühne Abschied nehmen, wie er sich in Zukunft auch betätigen mag, eine künstlerische Persönlichkeit von starker Eigenart wird er bleiben.

Stuttgart, März 1915.

Bernhard Keller

Hälsning från Martha i "Laglandet" til den idealiska Pedro från höglandet.

Vilhelm Herold

Vilhelm Herold!

Femtioårige kære vän och sängarbroder!
Mottag som min hyllning på Din femtioårsdag mitt tack för allt det oförgätligt sköna och sanna. Du genom Ditt lyriska-dramatiska mästernskap låtit oss höra och skåda! Ha! tack för hvad Du lärt oss alla, Dina kolleger, i uttryckets — såväl i sång som åtbörder — svåra konst! Tack mästare! Lefve Du!

Din

John Torner

"Stemningen — ikke blot Stemmen". Det er et af Herolds bevingede Ord, og man finder Mennesket Herold deri. Ikke den enkelte Sangpræstation, den være nok saa fuldkommen, karakteriserer ham. For ham maa "Rollen", Skikkelsen, Personligheden først skabes i alle dens Enkeltheder, nuanceres til den yderste Finhed, svejstes sammen af alle de mangfoldige Led, der gør den levende og fremkalder Tilskuerens fuldkomne Illusion — saa følger Sangen, Foredraget, "Stemmen", som den selvfølgelige Udtryksmaade, dens Organ, der sammensmelter alle Enkeltheder til et Hele, bærer og fører den — som Solisten samler og fører alle Orkestrets Stemmer.

Derpaa beror efter min Opfattelse Herolds Betydning som Sanger og Kunstner — som Kunstnersanger om man vil.

Stemningen — ikke Stemmen. Kunstneren — ikke Haandværkeren.

Aarhus, d. 3. Marts 1915.

Aug. Lore

Hjertelig Tak for den Sang og Kunst, som altid har glædet mig.

Tina Rahel Lechner

Lieber Herr Herold! Zum heutigen Tage viele herzlichen Glückwünsche! Ich bin sehr traurig, dass ich Ihnen heute nicht jubeln kann und Sie in Ihrer herzlichen Gestaltung dieser Rolle bewundern. Sie sind das Ideal eines Pedro! Es grüsst Sie wärmstens.
Ihr dankbarer

Eugen Albrecht

Du sjöng och segrade städs
Du alltför gudomliga människa
Du sjöng — och lysnar redan,
Du alltför mänskliga gudom!

15. Febr. 1915.

Winnifreda

Kära Hr. Herold!

Hjertlig lyckönskning och tack för allt stort skönt och ädelt Ni givit oss.
Lysaker, 10. Febr. 1915.

Winnifreda

Det er et storladent Skuespil, de Afskedsforestillinger, hvormed Vilhelm Herold i denne Tid siger Farvel til sine Roller.

Det er Sangerkrigen paa Wartburg foran Fyrstens Trone. Eller er det Kejseren, der holder Revy over sine sejr-rige Marskaller.

Men et Sørgeespil er det ikke. Han er selv den, der sidder paa Tronen. Han er selv Kejseren.

Ave Caesar! Morituri te salutant. Vilhelm Herold er et Hoved højere end sine Roller.

Vicki Andersen

Sjælden slig en Kunst blev givet,
Saa det blev en Skat for Livet
evigt skal vort Indre gemme
Genklang af Din skønne Stemme.

Oliver Heidegaard

Som hist din skønne Fødsel steg op af Havets Dunst, saa steg af Hjertedybets Grund din Manddoms skønne Kunst, og da du stod i Musers og i Gratiens hulde Gunst, saa blev dit Liv, din Virken og din Stræben ej omsonst.

Arthur Almqvist

Sangeren og Skuespilleren har sagt Farvel! Mennesker og Muser sorger!

Men Vennen og Kammeraten tager til al Lykke ikke Afsked; De, der kender ham bag Kulisserne, véd bedst, hvad Herold er værd, ogsaa det.

Arthur Almqvist

HEROLD ARBEJDER I SIT ATELIER PAA EN BUSTE AF PRINSESSE MARIE.

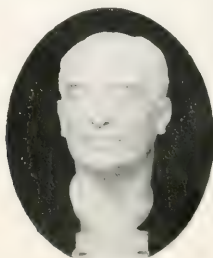
Redaktionen af Herold-Album har anmodet mig om at bringe *Vilhelm Herold* en Hilsen og Hyldest i Anledning af hans Bortgang fra Scenen, og med Glæde bringer ogsaa jeg ham en hjertelig Tak for alle de herlige Skikkelser, han gennem sin Sangkunst gav Liv og Form.

Men i min Hyldest blander sig ikke den Vemod, som alle hans utallige Beundrere maa føle ved at miste ham som Sanger, idet jeg, som Kollega af Vilhelm Herold i en anden Kunstart, hvori han har givet os saa ypperlige Prøver, haaber han nu vil ofre sig denne. Herold ved, at Billedhuggerkunsten — som Sangkunsten — tager sin Mand fuldt og helt.

I 25 Aar har han nu sunget og fornyet vor Opera ved sin vidunderlige Fremstillingsevne, og i sine Ferier og Fritimer modelleret. Naar han nu i de næste 25 vil ofre sig helt for Billedhuggerkunsten, haaber jeg, at han i det mindste i sin „Ferie- og Fritid“ vil erindre os om, at han i et kvart Aarhundrede med Stoltthed blev hyldet af den danske Nation som den berømte Sanger og Skuespiller.

August Farsø

BUSTE
AF
VILHELM
HEROLD

HUGGET
AF
DEN UNGARSK
BILLEDHUGGER
MESTER JENO

VILHELM HEROLD I SIT HJEM

VILHELM
HEROLD

PAA
REJSE

Lidt om Vilhelm Herold

Mange Musikkennesker har en morsom Evne til at fortælle gamle Smaa-Anekdoter paa saa livlig og elskværdig en Maade, at de faar nyt Liv og ny Charme.

Vilhelm Herold har denne Evne, men mon han kan fortælle Historien om Normanden, der blev spurgt, om han kunde spille Violin, og svarede: „Det véd jeg ikke, jeg har aldrig prøvet,“ og mon Historien endnu kan tage sig morsom ud?

Den *er* nemlig ikke længer morsom. Saasnart vi nemlig kan tænke os, at en Mand, der aldrig har haft en Violin i Haanden, kunde gribe Violin og Bue og give sig til at spille — ovenikøbet spille godt — ja, saa er det pudsige ved Svaret selvfølgelig faldet bort.

Og det *kan* vi tænke os. Vi kan f. Ex. tænke os, at Vilh. Herold kunde gøre det.

* * *

I vor Tid gælder det om ikke at „sprede sig“, men være dygtig paa et lille begrænset Felt. „Ved at blive Specialist“, sagde som bekendt en gammel Læge til sin Søn, „behøver Du kun at vide en Tiendedel af, hvad vi har maattet lære, og Du faar 10 Gange saa meget for det“. Det gælder i høj Grad om at blive ved sin Læst, derfor vilde vi anse det for Galskab, om en Skomager, selv den allerfortræffeligste, pludselig vilde være Skrædder. Vi vilde ikke tro et Rygte om, at en ypperlig Lyriker, lad os sige Jeppe Aakjær, vilde overlade til andre at synge om Rugen og selv blive Ballet-

danser, og vi vilde betragte det som en daarlig Vittighed, hvis det fortæltes, at den f. Ex. i Postsager saa fremragende Politiker Pinstrup vilde være Spillelærer. Men at Sangeren Herold uden nogen Undervisning vilde være Billedhugger, forbauser os ikke — — nu.

Ligestraks var der ingen, der troede, at det lod sig gøre — — jo han selv naturligvis.

Det var paa Landet en Sommerdag, Herold laa og hvilede sig, og hans Øje faldt paa et Maleri af Gyde-Petersen: „Mon det er almindeligt,“ tænkte han, „at Billedhuggere kan male? Mon det er lettere for Malere at blive Billedhuggere, end det er for andre? Mon det i det hele taget er svært? Det vil jeg dog en Gang forsøge“.

Dagen efter gav han sig til at modellere sin Moders Portræt. Næ, det var slet ikke svært.

Saa fik han Lyst til at gøre en Buste af Otto Zinck — og den blev ikke saa gal, han fik ligefrem Lyst til at sende den til Udstillingen paa Charlottenborg, og det gjorde han.

Folk, der hørte det, saa' saa forbausede ud, at han selv blev angst og tænkte: „Gud, det var vist dumt, den bliver naturligvis ikke antaget“. —

Men selvfølgelig blev den antaget og ikke alene det, men den blev købt af „Statens Musæum for Kunst“. Og nu undrede ingen sig mere over, at han vilde være Billedhugger, „alle“ vidste nu, at han *var* — endogsaa en udmærket — Billedhugger.

Naar „alle“ véd noget, er der altid i det mindste

HEROLD SOM FÆRSTENIC

én, der véd noget andet; denne Gang var det en meget fremragende Kunstner (i al Fald i egen Indbildning), der sagde: „At gøre saadan et Hoved, det kan s'gu enhver, men han lærer aldrig at gøre en blot nogenlunde god Haand, det er nemlig Prøvestenen“.

Hvorpaa Herold modellerede Nic. Neijendam med den glimrende Haand — Førstehaandskunst som en gammel Billedhugger kaldte den med Tilføjeelse af, at der ikke fandtes mange Hænder i moderne dansk Skulptur, der kunde maale sig med den.

Selvfølgelig vilde Herold ogsaa kunne spille Violin, ovenikøbet første.

* * *

Det er ikke helt let at være klog, noget lettere er det ganske vist at være bagklog, og dog er det ikke til at fatte, at man i sin Tid fandt, at Herolds Udseende var umuligt for en Scene.

„Man kan ikke have saa grim en Elsker“, sagde Chefen.

„Næ, han er *for* hvidfødt“, sagde en af de kloge, som skulde sige sin Mening.

„Umulig,“ sagde de alle fra Chefen, Instruktøren, Kostumieren og ned til Portneren.

Selv om nu ogsaa Herold er blevet meget smukkere med Aarene, er det os dog ubegribeligt; han har sikkert ikke været saa grim som f. Ex. Coquelin, der ikke en Gang maskerede sig, og som dog kunde virke saa bedaarende paa Scenen, ganske vist han havde ogsaa andre Egenskaber, der bidrog dertil.

Og det var jo ogsaa det, Herold havde, og Johan Svendsen, der ikke var nogen Dumrian, mente da ogsaa, at det for en Tenor ikke var

uden Betydning, at han havde en henrivende Stemme, ja, at dette endogsaa kunde berettigge Teatret til at lade ham optræde, selv om han var „hvidfødt“ og ikke kunde spille Komædie.

Det sidste troede de bare, fordi han ikke havde prøvet paa det, selvfølgelig kunde han det lige straks, ligesom han paa den mest forbløffende Maade kunde forvandle sit Ydre. Det er ingen Overdrivelse at sige, at han har spillet Komædie saaledes, at ingen dansk Sanger med Undtagelse af Schram kan sammenlignes med ham, og at ingen dansk Skuespiller har set bedre ud. Det kunde ikke have været bedre, selv om han havde været „sortfødt“.

Og deraf kan man slutte, at selv om man samler alle de klogeste, der findes ved et Teater, og lader dem dømme, saa kan de dømme forkert (det skal nemlig være hændt oftere).

Til deres Undskyldning tjener dog, at man ikke altid kan se paa et Menneske, at han er en Troldmand, selv om hans Stemme er fortryllende.

Og en Troldmand er netop, hvad Herold er.

Da han, 13 Aar gammel hver Dag ved Solopgang kørte sin Faders Brød ud til de endnu slumrende Bornholmere, syngende af fuld Hals, mens han styrede de vælige Heste, var det ikke alene Klippeøens mange smaa brogede Blomster, der fyldte Tilhørerpladserne. Nej, Byens Borgmester eller Byfoged i egen høje Person, der enten var kommet ualmindeligt tidligt op eller noget sent i Seng, standsede sin Gang for at høre den friske Sang, og Dagen efter gik han op til Bager Herold og meddelte, at han vilde gøre noget for den lille kvindrende Fyr.

HEROLD PAA FERIE I NORGE

Og saaledes blev Vilhelm Herold allernaadigst ansat som første og eneste Kontorist paa Byfogedkontoret med den svimlende Gage af 10 Kr. pr. Maaned uden noget frit i Huset. Det var Lykken, der bankede paa.

Ved at sammenligne Timebetalingen — ca. 3 Øre Timen — med hvad Herold senere har faaet i Coventgarden og andre store Operaer, var det naturligvis ikke meget, men det skal jo være det første Skridt paa Lykkens Bane, det kommer an paa, og det var første Gang, han mærkede sin Tryllemagt. Det vil forhaabentlig vare længe, før han mærker den sidste Gang, selv om han, naar han den 19. Marts 1915 fylder 50 Aar, har i Sinde at veksle Repertoiret.

HEROLD FORTÆLLER HISTORIER

Ja, hvad vil Herold nu tage sig til i de næste 50 Aar?

Naa, han vil næppe komme til at kede sig, selv om man vil se bort fra, at han er meget interesseret i og fremragende dygtig i Hønscaavl. Dette kan jeg dog ikke kontrollere, da jeg kun forstaar mig paa Høns, naar de er stegte eller heller kogt med Karri, men Herold paastaar selv, at han er fremragende paa dette Omraade, saa der er absolut ingen Grund til at betvivle det.

Altsaa bortset fra Hønsene, saa er der jo Malerierne.

Ja, om Herold maler? Selvfølgelig, jo det er han begyndt paa allerede ifjor. Hvorledes de er?

Ja se, der er jo det ved moderne Malerier, at det, man synes om, som oftest bliver erklæret for den rene Elendighed af dem, der forstaar sig saadan rigtig paa det, og det, der ser rædsomt ud, er hyppigt netop malet af meget begavede unge Mænd.

Gaar man derfor med en ung Kunstner paa en Udstilling, skal man være uhyre forsigtig med at bedømme Billederne, før man véd, om de er malede af en af hans Venner eller akkurat det modsatte.

Forsaavidt jeg altsaa tør dømme efter Herolds første Forsøg, er det desværre meget muligt, at jeg vil komme til at synes om hans Malerier, men det skal han ikke være ked af, Haabet om, at jeg vil komme til at finde dem frygtelige, er Gudskelov ikke helt udelukket.

Sculpturen bliver dog nok noget af det, der vil indtage den betydeligste Plads i „Hvorledes Dagen gaar for Vilh. Herold“, kunde det f. Ex. ikke falde ham ind at forevige sine samtidige ved den danske Skueplads, saa gav han jo ikke helt slip paa Teatret?

Og nu er vi ved det brændende Spørgsmaal: Gaar han helt eller er det kun Tenoren, der gaar — bliver Skuespiller Herold?

Ærligt talt, det er farligt, Sporene skræmmer.

Vi har set Schram, Liebe, Nyrop, Steenberg og vist flere Sangere ende deres Teaterliv som Skuespillere, men med Undtagelse af Schram var det

HEROLD I SIT HJEM

sørgeligt, og det var endda kun i enkelte Roller (Aslaksen i „De unges Forbund“ og i „En Folkefjende“, Radelzier i „Pernilles korte Frøkenstand“ og et Par til), at den gamle Sanger glimrede — og saa er der jo det, at Vilh. Herold har en lille bitte Smule bornholmsk Dialekt — jo, en ganske lille Smule.

Der var Roller, hvor det ikke vilde genere, f. Ex. Shylock — ikke fordi der just er noget om, at han var Bornholmer — men maaske var det slet ikke den Slags Roller, han skulde spille — foreløbig, tror jeg nu slet ikke, han tænker paa at spille Komædie.

Men der er noget andet. Tænk, om han, der hidtil har bedaaret os med sine Toner, nu lod sig bedaare af Lokketoner fra en af de store Operaer ude i Verden, der kunde ønske at gøre ham til Direktør eller Instruktør eller saadan noget. Men det maa vi i saa Fald forpurre.

Vi vil nemlig ikke undvære ham herhjemme. Vi — det er de 2 3 4000 Mennesker, han omgaas, som kender ham fra bag paa en Sporvogn eller som kommer i hans smukke Hjem — som har truffet ham paa Rejser eller har spillet Bridge med ham — som er glad ved at have ham som Gæst eller blot nikke til ham af og til paa Restauration — som har kæmpet med ham i Lawn-Tennis eller ved en Fjerkræudstilling nydt godt af hans Viden. Det er altsaa denne lille Kreds, der ikke vil af med ham.

De, der kun kender ham paa Scenen, ja, dem kan det ikke nytte at tale om, de maa finde sig

HEROLD I SIN HØNSGAARD

HEROLD SOM FARMANS

HEROLD SOM FARMANS

i det. Nu har de taget Afsked med ham 14 Gange og 1 Æresgang og fremkaldt ham for sidste Gang 28 Gange og Æresgangene, Maximum af, hvad Danmarks Riges Grundlov tillader. Man

kan jo ikke blive ved at sige Farvel til en Mand og saa mene, at Manden ikke skal gaa.

Det er os, der er glade ved at være sammen med ham, der ikke vil lade ham flyve bort.

Man kan sagtens komme i Snak med en anden bag paa en Sporvogn, og man kan sagtens faa en anden 4de Mand

til en Bridge — skønt det er nu slet ikke altid saa let, især ikke en, der spiller saa godt og behageligt. Hvor finder man en glimrende Vært som han

eller en saa fornøjelig Gæst, som kan nyde et Glas Vin og byde et Glas Vin, og som man ikke behøver at tale med om Teater og som man *kan* tale med om Teater og om hundrede andre Ting, som han interesserer sig for og har god Forstand paa. At have

taget Seminaristeksamen, — hvad Herold ogsaa har paa-stod Erik Bøgh, var noget, der ikke blev tilgivet, hverken i denne eller den næste Verden. Men maaske en Seminarist paa Bøghs Tid ikke kunde være Charmeur, det kan han nu.

— Det fortælles, at da Herolds Far, der var en fattig Bager, vandt den 23aarige Møllerenkes Hjerter og hendes 5000 blanke Daler, var der en Skumler, der sagde: „Hvad vil hun med ham? Han har ikke andet end en Guitar, en Gynge-stol og en Redekam“. — Lur ham, han har nok haft en Ting til: Charme. Og den har Vilhelm Herold arvet saavel som Fa-derens Musikglæde. Redekammen har han mindre Brug for.

Ja, se dette blev hverken en Biografi eller en Karakteristik. Det blev kun en Skaaltale. Nu har jeg holdt saa mange Taler, der ikke var skrevne. Her er til Gengæld skrevet en, der ikke bliver holdt.

Skaal Vilhelm Herold!

Hellerup, Februar 1915.

HEROLD I
„LAMIA“

Lidt Statistik

af

Edvard Agerholm

HEROLD I
„FRA
DIABOLO“

Vilhelm Herold debuterede den 10. Februar 1893 som Faust i *Gounods* Opera af samme Navn, og ansattes fast ved Teatret den 1. Juli s. A. Den 30. Juni 1903 tog han sin Afsked og optraadte for Fremtiden som Gæst. Herold har paa den danske Skueplads sunget 29 Roller ialt 707 Gange; desuden har han sunget enkelte Akter af „Troubaduren“, „Faust“ og „Mestersangerne i Nürnberg“, ligesom han har medvirket i Epilogen i Anledning af 150 Aarsdagen for Indvielsen af Teatret paa Kongens Nytorv (d. 18. December 1898) og sunget Romancer ved *Emil Poulsens* Afskedsforestilling (d. 4. November 1900). Den 2. Maj 1901 udnævntes han til kgl. Kammersanger. I Sæsonen 1910—11 optraadte *Vilhelm Herold* 61 Gange som Gæst paa Dagmartheatret.

I. Det kgl. Teater

Faust i „Faust“. 10. Februar 1893. 95 Gange.
Grev Vaudemont i „Jolanthe“. 29. September 1893. 9 Gange.
Oluf i „Oluf“. 7. April 1894. 9 Gange.
Sverkel i „Liden Kirsten“. 14. Maj 1895. 7 Gange.
Stig Hvide i „Ranghild“. 27. December 1896. 12 Gange.
Belmonte i „Bortførelsen fra Seraillet“. 6. Oktober 1897. 10 Gange.
Vifandaka i „Vifandaka“. 1. Januar 1898. 25 Gange.
Cassio i „Othello“. 20. April 1898. 8 Gange.
Don José i „Carmen“. 13. Oktober 1898. 100 Gange.
Torben Oxe i „Dyveke“. 8. Januar 1899. 9 Gange.
Turiddu i „Paa Sicilien“. 14. April 1899. 78 Gange.
Manrico i „Troubaduren“. 1. November 1899. 29 Gange.
Nadir i „Perlefiskerne“. 25. Februar 1900. 8 Gange.
Canio i „Bajadser“. 9. September 1900. 69 Gange.
Lohengrin i „Lohengrin“. 16. December 1900. 39 Gange.
Celio i „Lamia“. 24. Marts 1901. 6 Gange.
Romeo i „Romeo og Julie“. 23. Oktober 1901. 24 Gange.
Aladdin i „Aladdin“. 4. April 1902. 18 Gange.
David i „Saul og David“. 28. November 1902. 13 Gange.
Radames i „Aida“. 8. Marts 1903. 20 Gange.
Alfred i „La Traviata“. 12. November 1905. 23 Gange.
Walther i „Mestersangerne i Nürnberg“. 15. Marts 1907. 13 Gange.
Werther i „Werther“. 22. September 1907. 7 Gange.
Rodolphe i „Bohème“. 22. Oktober 1908. 15 Gange.
Kong Erik i „Drot og Marsk“. 10. September 1909. 12 Gange.
Pedro i „Dalen“. 6. April 1910. 16 Gange.
Mario i „Tosca“. 5. Maj 1910. 12 Gange.
Masaniello i „Den Stumme i Portici“. 5. Oktober 1913. 13 Gange.
Mathias i „Evangeliiemanden“. 6. December 1914. 8 Gange.

II. Dagmartheatret

Zephoris i „Konge for en Dag“. 12. Oktober 1910. 25 Gange.
Mathias i „Evangeliiemanden“. 7. Januar 1911. 18 Gange.
Fra Diavolo i „Fra Diavolo“. 4. April 1911. 18 Gange.

I Udlandet har *Vilhelm Herold* sunget en Del af sine mest kendte Partier paa en Mængde Operascener bl. a. i *Stockholm, Christiania, Dresden, Berlin, London, Prag, Stuttgart* og *Buda-Pest*.

Saaledes har hver Generation i Kunsten og paa alle andre Omraader nogle enkelte Navne, hvori alle Stavelser samler sig! Herolds Navn er et af dem.

Jeg sad en Sommerdag i en Restaurationshave i Jylland sammen med min Søn og ventede paa noget Mad. Ventetiden blev lidt lang og min Søn bad derfor Værten om at faa et Stykke Musik paa en Gramofon, der stod i Nærheden.

„Musik!“ sagde Værten med en levende bevæget Stemme og en altomfattende Haandbevægelse. „Nej, De skal faa noget, der er meget bedre; De skal faa en Herold!“

Herold er saaledes for de gængse Begreber ikke blot Musikens Inkarnation, men tillige Sangens Magt og Fantasieens Kælebarn i en Person. Her begynder det, vi kalder Myledannelser, og saa kan en dødelig Orfeus vel ikke forlange mere af sin Samtid.

Carl Nielsen.

Kære Herold!

Alvorlig talt — er der nogen som helst Mening i at opretholde Proklamationen af disse sidste Forestillinger som Afskedsforestillinger?

Har de ikke netop hver for sig paa det kraftigste godtgjort Afskedsmomentets Urimelighed?

Altsaa: Paa Gensyn!

Deres hengivne

A. P. Weis

Den skønneste, rene og mest beændede sang, jeg har hørt, var en lille salme — tænk når en gang den tage er forsvunden — som Herold sang ved min faders begravelse — det var sang fra en anden, skønnere og renere verden — og jeg skal aldrig glemme den.

Og sådan som sådanne toner lever, således vil mindet om Herold leve, for han er af de sjældne få, som har et menneske i hjertet, en Cremoneser i halsen, en politiker i hjernen, og en kunstner i sjælen.

Middelhavet, den 25. Februar 1915.

Johannes Fæhr.

For Kunstens Ægthed han kæmpede paa Volden,
For nye Tider blev Herold Herolden.

Angel Hauemann

Aldrig har jeg saa intenst følt Sorg og Glæde forenet, som ved Dine Afskedsforestillinger; den mest jublende Glæde over Din fuldendte Kunst, og samtidig Sorgen ved den smertelige Bevidsthed om, at de uforglemmelige Skikkelser, Du har lært os at elske, nu skal henlægges som dyrebare Minder!

En dybtfølt Tak fra

Elma Harnemann.

Du har som ingen anden formaaret at give vort Folk Forstaaelsen af de Værdier, der findes i Folkevisen og dens Afledning, den danske Romance. Selv i øde Hedesogne mindes man med Undren og Glæde de Skønheder, du viste os.

Horsens, 14. Febr. 1915.

A. Olsen

Jeg vil mindes baade hans skønne og festlige Sang og hans dramatiske Kunst. I et Folk, som har Sky for at udtrykke sine Følelser, kommer Musiken til Hjælp. Den aabner Sindet, styrker det og gør den fulde Hengivelse nødvendig. Det lykkes da ogsaa Herold at give Udtryk for en lyrisk Mandighed, som vi kun sjelden møder i vor Skuespil-kunst. Han var den sande Elsker og jeg glemmer ikke hans smertelige saarede Blik, som Don José.

Ilse Rode

Til Herold!

Du, hvem Lampens Aand maa lyde
Saa Du ikkun har at lyde
For din Sjæl med Sang at fryde
Tak for Alt, hvad Du os gav.
Vil Du nu vort Bifald vække
I en anden Kunstnerække,
Byd ham ogsaa der at lægge
I Din Haand en Heroldstav!

Opfer

Kære Vilhelm Herold!

Kun faa Kunstnere i Verden kan staa Maal med Dem som Sanger og som Skuespiller —, men er der en eneste, der, som De, er stærk nok til at kunne bryde af, mens de kunstneriske Ævner endnu er friske og altbesejrende?! —

Toril Rønne

Kjære Vilhelm Herold!

Idet jeg hylder Dem for Deres herlige Sang og for de uforglemmelige Skikkelser, som De musikalsk og dramatisk har formet af talrige Roller, udtaler jeg min Beundring for den Resignations Kunst, De lægger for Dagen ved at trække Dem tilbage fra Scenen paa et Tidspunkt, hvor De har vist, at De fuldtud er i Besiddelse af alle Midler til længe endnu at beherske den.

Deres hengivne

Blissau

Kære Vilhelm Herold!

Var Deres Ry bygget op alene ved Hjælp af Klangen i Deres Stemme og ved Rækkevidden i Deres Kunstnerhu, vilde dette Ry ikke være saa sikkert befæstet, som det er, men ligesom Bækken i Deres Hjemstavn blotter Undergrundens Granit, saaledes afdækker Deres Sang den Forstaaelsens faste Bund, over hvilken Tonerne risler, og det er denne Tankeverden under Sangen, der har skabt Uangribeligheden i Deres Berømmelse.

Februar 1915.

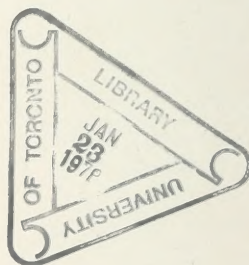
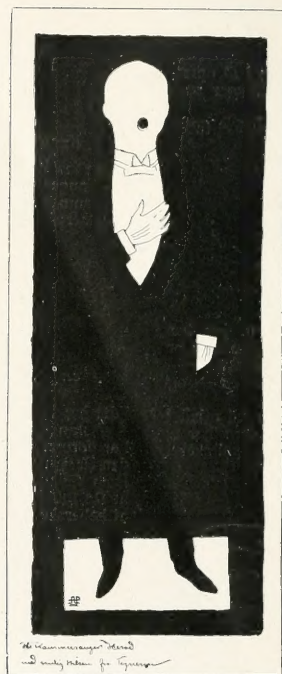
Erik Skrain

Kære Vilh. Herold!

Jeg synes ikke, det er ret længe siden — men det maa det jo være — det var dengang Du endnu var i Din Vorden, for Du var vedtaget med Akklamation. Da fandt min Glæde over Dig Ord nok til et helt Brev. Nu er Glæden blandet med Venmod, og jeg finder kun det ene Ord: Tak!

Din hengivne

Otto Surjou

Humanities and
Social Sciences Div.
for Transfer

PLEASE
CARDS OR S
UNIVERSITY

ET
RY

BRIEF

PN

00 47792

01-856-018

UTL AT DOWNSVIEW

D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 04 21 06 034 7

